

¹Авраменко О.Б. д-р пед. наук, професор; ²Жмуд О.В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань

*¹Кафедра техніко-технологічних дисциплін, охорони праці
та безпеки життєдіяльності, професор*

²Кафедра інформатики та ІКТ, викладач

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Одним з пріоритетних напрямів розвитку освіти є впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі ланки освітньої системи, що забезпечить подальший вплив на ефективність процесу навчання, доступність і якість освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. На сьогоднішній день досягнення цих цілей неможливе без інформатизації освіти та впровадження компетентнісно-орієнтованого підходу на всіх щаблях освіти, що впливає на цілі, зміст, методи, засоби, організаційні форми навчання, а також вимагає принципової модернізації всього науково-методичного забезпечення навчально-пізнавального процесу, відповідної підготовки вчителів в галузі інформаційно-комунікаційних технологій, впровадження інноваційних технологій навчання, які конкретизуються в нових інформаційних, педагогічних, модульних і дистанційних технологіях навчання.

Використання сучасних технологій дистанційного навчання (ТДН) в освітньому процесі майбутніх вчителів інформатики створює реальні можливості підвищення якості їх професійної підготовки, конкурентоспроможності на ринку праці.

Тому метою дослідження було представити досвід використання технологій дистанційного навчання за допомогою засобів системи підтримки дистанційного навчання на базі Moodle в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, як засіб підвищення технічної підготовки майбутніх вчителів інформатики.

Відповідно до «Положення про дистанційне навчання» [1], технології дистанційного навчання (ТДН) – це комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні й інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах і наукових установах [1]. Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання є системою засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості [1]. Ці технології ґрунтуються на компетентістному й особистісно-орієнтованому підходах в освіті і використовують сучасні методи навчання, зокрема: метод проектів, навчання у співробітництві, ситуаційне навчання, проблемне навчання, продуктивне навчання, метод «мозкового штурму».

Інформаційно-освітнє середовище для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання УДПУ імені Павла Тичини побудоване на основі системи Moodle [2] версії 2.5.4, яка розміщена на web-сервері університету [3]. Вибір системи Moodle обумовлений наявністю в ній засобів розробки контенту, підсистем управління навчальним процесом, підтримка SCORM, наявністю локалізації українською мовою, модульністю, мультимедійністю, відкритістю коду, що забезпечує їй високі рейтинги популярності у більшості країн світу, як платформи для дистанційного навчання.

Однією зі складових дидактичного забезпечення навчального процесу майбутніх фахівців є електронний навчально-методичний курс навчальної дисципліни (ЕНМКНД) або циклів дисциплін, що розміщується в інформаційно-освітньому середовищі на базі системи Moodle. ЕНМКНД є складовою частиною навчально-виховного процесу, має навчально-методичне призначення та використовується для забезпечення навчальної діяльності студентів і вважається одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища університету. ЕНМКНД призначений для самостійного і систематичного оволодіння студентами навчальним матеріалом під керівництвом викладача під час вивчення дисциплін. У процесі навчання студентів ЕНМКНД постійно змінюється й удосконалюється як авторами і

викладачами курсу, так і самими студентами, зокрема через використання технології вікі, створення глосарію курсу.

Виділимо складові електронного курсу: назва електронного курсу, програма курсу, критерії оцінювання, теоретичний навчальний матеріал, практичні (семінарські, лабораторні) роботи, глосарій курсу, електронний журнал для контролю навчальних досягнень студентів, тест або завдання поточного контролю, тест або завдання для підсумкового контролю, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, наявність мультимедійних елементів (презентації, аудіо, відео, моделі для імітації процесів, механізмів тощо), засоби підтримки зворотного зв'язку: електронна пошта, чат, форум, використання засобів аудіо, відеоконференцій для проведення лекцій, консультацій, практичних занять, використання віртуальних тренажерів та лабораторій, комп'ютерних моделей для проведення практичних, лабораторних занять.

В електронному навчально-методичному курсі використовуються, як правило, декілька технологій дистанційного навчання. При цьому викладач має керуватися наступним принципом: якщо дидактична задача може бути реалізована за рахунок застосування більш простих технологій, то перевага повинна бути віддана саме їм.

Аналіз наукової та методичної літератури дозволяє визначити перелік психолого-педагогічних технологій дистанційного навчання, які використовуються в навчальному процесі підготовки майбутніх вчителів інформатики в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

Отже, одним з ефективних засобів удосконалення підготовки майбутніх учителів інформатики у вищому педагогічному навчальному закладі є організація навчання з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема психолого-педагогічних технологій дистанційного навчання на основі компетентнісного підходу, що дає змогу забезпечити ефективність навчання і підвищити практичну значущість його результатів, зокрема сформувати

компетентності щодо розв'язування конкретних практичних задач із застосуванням засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

Таблиця 1

Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання і засоби системи підтримки дистанційного навчання (СПДН), за допомогою яких вони реалізуються [4]

Психолого-педагогічні технології ДН	Засоби реалізації психолого-педагогічних технологій ДН в СПДН
Технології проблемного навчання	Урок
Технології кооперативного навчання	Семінар
Метод «Мозкового штурму»	Чат (chat)
Метод проектів	Завдання
Парне навчання: – рецензування; – друзі по переписці	Семінар. Внутрішня розсилка повідомлень
Колективне навчання: – доповідь (презентація); – диспут.	Вебінар Форум
Навчання в співробітництві: – навчання в малих групах	Режим «Групування»

Література

1. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» № 466 від 25.04.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
2. Система управління навчанням Moodle. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.moodle.org.
3. Інформаційно-освітнє середовище для студентів очної та заочної (дистанційної) форми навчання УДПУ ім. П. Тичини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dls.udpu.org.ua>.
4. Герасименко І.В. Система підтримки дистанційного навчання, як складова інформаційного середовища ВНЗ / І.В. Герасименко // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. статей. – Ялта: РВВ КГУ, 2013. – Вип. 40. – Ч. 4. – С. 22-30.